

MŪSU Pietuva

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 706 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR.\$ 2,00

NR: 180 (49)

SÃO PAULO — BRASIL — 1952 M. GRUODZIO MĒN. — DEZEMBRO 6 D.

V METAI

Savaitinė Politinių Įvykių Apžvalga

Prez. Eisenhower Korejoje.

Spėjama, kad šiomis dienos naujasis Amerikos prezidentas Eisenhower lankosi Korejoje. Tiksliai lankymosi data ir vietovės bus žinomos po kurio laiko jam Amerikon grįžus.

Kaip vystysis toliau įvykiai Korejoje, sunku yra pramatyti. Tik viena yra aišku, kad betkokiam susitarimui sustabdyti mūsų yra dingusios net mažiausios viltys. Taip ilgiau stumdytis vietoje, kaip dabar žudyti žmones ir naikinti turta irgi nėra jokios prasmės. Kaip pasielgs strategai ir politikai, parodys netolima ateitis. Kaikurie politiniai stebėtojai yra linę manyti, kad Korejos karo kibirkštis užsi-

liepsnos Mandžiūrijoj ir Kinijoj. Jau apie nacionalistinės Kinijos dalyvavimą kare atviri kalbama ir gal jau yra netolimos ateities reikalas.

Japonijos vyriausybė, komunistinio pavojaus akivaizdoje, prašė parlamento skirti pinigų apsiginklavimui.

Prez. Eisenhowerio lankymasis Korejoje yra ne vien tik išpildymas įsipareigojimo padaryto rinkiminės propagandos metu, bet daug rimtesnis reikalas. Į komunistų prova kaccijas bus reaguota. Delsimas ne tik nepalengvina išspresti Korejos karo, bet jį dar vis daugiau painioja.

skiria pulkininką Marcos Perez Gimenez 4. paskirtas prezidentas priima paskyrimą ir prisiekia 5. Naujas prezidentas naudodamasis teisėmis priima atsistatydinimą federalinio distrikto gubernatoriaus ir buvusio ministrų kabineto generalinio sekretoriaus. 6. Prezidentas sudarė naują ministrų kabinetą.

— KALTINA RINKIMŲ SUKLASTOJIMU. Paskutiniai daviniai Venezuelos rinkimų yra palankūs vyriausybės partijai. Opozicija tvirtina, kad vyriausybė rinkimų daviniais suklastojusi, kad daugumą balsų surinkusi opozicija. Teisybę tegali žinoti tik tie, kurie arti šių reikalų stovi. Dažnai ir opozicinės partijos, norėdamos pateisinti savo silpnumą, teisinasi nepalankiomis sąlygomis bei išgalvotais persekiojimais.

PAKORĖ SLANSKY IR CLEMENTIS. Gruodžio 3 d. Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė, Maskvos diriguojama pakorė vienuolika buvusių žymiausių komunistų partijos juveikėjų. Jų tarpe yra Slansky, buvęs generalinis Čekoslovakijos kompartijos sekretorius ir ministras pirmininkas, užsienio reikalų ministris Clementis ir kt. Panašus likimas ištiko ir kaikuriuos lietuvius komunistus. Pavyzdžiui K. Boruta savo laiku už komunizmo idejas keleta praleido kalėjime ir ištrėmė, o galų gale, atėjus taip laukiamam komunizmo režimui, buvo ištremtas Sibiran.

— IR RUMUNIJOSJ praėjusį sekmadienį buvo rinkimai. Buvo išstatyti tik vienas kandidatas, komunistų partijos sąrašas. Kadangi buvo vienas sąrašas tai ir jis tik galėjo laimėti. Kaip paprastai komunistų kraštuose balsuoja beveik visos šimtos procentų, tas pats buvo ir Rumunijoje, balsavo beveik 99 procentai. Bandyk komunistinėj santarkei nebaisuoti-tuoju būsi pakartas. Šia proga prisimintini ir pirmieji «laisvi rinkimai» Lietuvoje. Dar 24 val. prieš rinkimus per Londono radio buvo pranešta, kad balsavo šimtas procentų.

— Ukrainijoje karo tribunolas pasmerkė tris dabininkus, už sabotazo darbus, mirties bausme. Kitus du - 25 metams kalėjimu.

— Paskutiniai rinkimų daviniai rodo, kad vyriausybės partija rinkimus laimi, nors ir nedidele persvara. Valdžios partija partija surinko lig šiol 570 tūkstančių 123 balsus, respublikonų demokratų, kairiųjų tendencijų - 464 tūkstančius 577 balsus, kon-

servatorių (katalikų) partija, kuri irgi yra opozicijoje 138 tūkstančius ir 3 balsus.

Balsavimų daviniai rodo, kad krastas valdyti bus galima tik sudarius koalicinę vyriausybę, nes nė viena daugumos nesudaro.

TAFT PRIEŠ EISENHOWERI. Žinia, kad prez. Eisenhower paskyrė darbo ministru Martin P. Durkin, respublikonų partijos izoliacionistų-taftistų sparne padarę sprogsios bombos įspūdzio. Tikrumoje Martin Durkin yra demokratas, balsavęs už Stevensoną. Jis buvo ir yra darbininkų sindikato pirmininku. Be to dar yra katalikas. Šiuo paskyrimu pats Durkin buvo nustebintas, kaip uolus Stevensono šalininkas. Bet jis darysias visa, kad būtų taika tarp darbininkų organizacijų, ir respublikonų valdžios. Pirmas žingsnis buvo kreipimasis į darbininkų sindikatus, kad pasitiktų Eisenhoweriui. Naujas darbo ministras yra 58 m. amžiaus ir yra ėjęs vyriausybės atsakingas pareigas. Senatorius Taft prieš šį paskyrimą priešinas. Prez. Eisenhoweris renkasi kompetentingus bendradarbius ir turinčius visuomenėje pasitikėjimą.

Smulkesni New Yorko eksporteriai, pardavusieji savo prekes Brazilijai, sumoje 50 milijonų dolerių, padavė kolektyvų pareiškimą Import-Export bankui, kad pasirūpintų išgauti iš Brazilijos pinigus už prekes. Priešingu atveju daugelis šių 110 prekybininkų atsidadurs sunkioje padėtyje, gal net prieidami prie bankroto. Prekes Brazilijon yra pasiūstos daugiau negu prieš metus laiko. Pirkėjai už jas pinigus yra įmokėję Brazilijos valstybiniam bankui, bet šis dėl trūkumo dolerių negali atsilyginti pardavėjams.

— MASKVOJ VĖL «TALKOS» ŠALININKŲ konferencijos susirinko komunistų policijai įsakant. Atidaryme dalyvavo civilinės valdžios atstovai, įvairių tikybų dvasininkai, sindikatų vadovybės, profesoriai, artistai. Kalbėjo daug kalbėtojų. Tarp jų pažymėtini: Maskvos ortodoksu patriarkas, Stalino pastumdėlis, Aleixo, universiteto rektorius Petrovsky. Beabejo, per prievartą į šią konferenciją buvo nuvežtas vienas kitas ir katalikų kunigas, kaip buvo padaryta praėjusiuose «taikos kongresuose».

— VAK. VOKIETIJOS PARLAMENTAS gruodžio mėn. 3 d. pradėjo svarstyti taikos sutarties patvirtinimą. (Bonnos ir Paryžiaus sutartis) Iš 405 atstovų į posėdžius atvyko 385. Parlamente buvo sustiprintas saugumas, pašaukta daugiau policijos. Bet nepaisant visų saugumo priemonių komunistai sudrumstė tvarką. Trisdešimt komunistų, kuriuos

ileido komunistų atstovai, parlamanto koridoriuose pradėjo šukauti prieš sutarties patvirtinimą, kol policija išvijo laukan.

Ministeris pirmininkas Adenauer kalbėdamas pasakė, kad neužtvirtinti šių sutarčių, reiškia tą patį kaip pasiduoti Stalinui, visą Europą atiduodant komunistų partijos despotizmui. Tuomet Vokietijos tauta ir Europa pasakės tamsybėse ir jungtinių Europos valstijų ideją vėl numirs. Tarptautinė politinė padėtis reikalauja sutarčių patvirtinimo. Jei Vokietija nori būti laisva ir saugi, turi patvirtinti sutartis. Jei nori likti beginklė, nepasaugota, be draugų, kiekvieną momentą išslyta pavojun būti karolauku ir tapti sovietų satelitu, tai galima balsuoti prieš sutarčių patvirtinimą.

Tikimasi, kad dar šią savaitę sutartys bus patvirtintos. Tuomet Vokietija Europos Gynimo Bendruomenės mobilizuos 500 tūkstančių karių.

Socialdemokratai irgi už patvirtinimą. Komunistai grasina, jei sutartys bus patvirtintos civiliniu karu. Bet jų grasinimus nieks dėmesio nekreipia.

— Vokietijoje norima suorganizuoti naują visų vokiečių partiją, kuri irgi būtų priešinga Vokietijos apsiginklavimui, bei sutarčių patvirtinimui. Tačiau gyvenimas eina savo keliu. Tos programos, kurios gal būtų tikusios prieš keleta ar keliolika metų, šiandien niekeno nesuįdomina.

FEDERALINĖS SOSTINĖS PERKĖLIMAS

Sumanymas Brazilijos sostinę perkelti iš Rio de Janeiro į krašto vidurį, į Goiaz es tadą, yra senas. Siekia net José Bonifacio laikus 1821 metus, kuris šį klausimą jau buvo iškėles. Šis klausimas iš naujo buvo iškeltas pabaigoj 19 šmt. ir įrašytas į 1891 m. konstituciją. Taip pat buvo pakartotas 1934 m. konstitucijoje ir galop 1946 m. demokratinėj konstitucijoje.

Kaikurie darbai šiuo reikalu jau yra padaryti. Būtent yra numatyta naujos federalinės krašto sostinės vieta — Goiaz estadas apie Goiania. Ši vieta yra Brazilijos teritorijos vidury. Estadas su centro vyriausybė susiekimas daug patogesnis.

Beabejo sostinę į čia perkėlus tiek Goiaz estadas, tiek kiti centralinės Brazilijos estadai ekonomiškai smarkiai pakiltų.

Sostinės iškelimas dar remiamas ir saugumo sumetimais. Kitų kraštų pavyzdžiai rodo, kad tiek federalinės, tiek estadų sostinės, pav. Amerikoj, iš didžiųjų centrų yra iškeltos.

Goiaz estado suinteresuotos politinės ir ekonominės organizacijos šį klausimą nuolat judina.

Bet praktiškai sostinės perkėlimui dar nieko nedaroma.

Rinkimai Saaro krašte

Praėjusį sekmadienį Saaro kraštas del kurio eina varžytinė tarp Prancūzijos ir Vokietijos, rinko savo parlamentą. Balsavo 93 nuosimėčiai turinčių teisę balsuoti. Užsirašiusių balsuoti buvo 640 tūkstančių 580 tūkstančių. Daugumą balsų 55 procentus gavo krikščionių liaudies partija, kuri yra palanki už ryšių palaikymą su Prancūzija. Surinko 240 tūkstančių balsų. Kaikurioms vokiečių partijoms nebuvo leista rinkimuose dalyvauti. Už tai ir vokiečių vyriausybė kvietė gyventojus rinkimus boikotuoti, nedalyvauti rinkimuose. Tačiau rinkimuose nedalyvavo tik 7 procentai. Galima dar ir balsus balsus, be kandidatų skaityti vokiečių simpatizantais. Jų buvo 124 tūkstančiai.

Šiaip ar taip šie rinkimų daviniai ką kita sako, negu 1935 m., kada Saaro kraštas buvo prijungtas prie Hitlerio valdomos Vokietijos. Kaip balsavimų daviniai rodo, gyventojų dauguma linksta už Saaro krašto autonomiją. Saaro kraštas norima sueuropėjinti, tai yra, kad nepriklausytų nei Vokietijai, nei Prancūzijai, bet jo turtais ir industrija tarnautų visai Europai.

Šiuo reikalu numatomi greitu laiku pasitarimai tarp Prancūzijos užsienio reikalų minis-

terio Schuman ir vak. Vokietijos ministerio pirmininko Adenauerio. Pastarieji rinkimai pasitarimams bus naudingi, nes jie išryškino daugumos gyventojų valią su kuo turės skaitytis tiek viena, tiek kita pusė. Saaro kraštas jau nebus daugiau karų priežastimi. Prieš Europos akis stovi naujos gyvenimo sąlygos ir todėl turės būt ir nauji keliai pasirinkti.

— VENEZUELOS gyventojai po ketverių metų diktatorinio režimo pareiškė savo valią išrinkdami atstovus, kurie susirinkę paruos naują kraštui konstituciją ir bendrai kraštą įstatys į normalias gyvenimo vežes. Praėjusio sekmadienio rinkimų daviniai rodo, kad rinkimus laimi opozicija. Vyriausybės partija yra antroji vietoj. Tikri rinkimų daviniai dar nežinomi.

Valdžiusi kraštą taryba, sudaryta iš civilių ir kariškių, atsistatydino ir valdžią perleido tiems, iš kurių buvo gavę kariuomenei. Gi kariuomenės vadovybė paskyrė laikinąjį prezidentą, buvusį krašto apsaugos ministrą, pulkininką Perez Gimenez.

Atsistatydinusi vyriausybė kraštui per radio ir spaudą pranešė: 1. kad atsistatydinimą įteikia į kariuomenės rankas, iš kurios yra ir gavusi valdžią; 2. kariuomenės atstovai priėmė atsistatydinimą; 3. kariuomenė prezidento pareigoms

Reikalingas advokatas byloms vesti?

Nieko nelaukdamas kreipkis į
Advokata Decio Farias

Raštinė: R. Santa Teresa, 28, 6-to and. salas 604 ir 605.

(kampus Praça da Sé) Fone: 35-8240 ir 32-0064

LIETUVOJE

BERIJAI SOVIETINĖ LIETUVA LENKIA NET BELGIJA SU OLANDIJA...

Š. m. spalio 9 d. «Tiesa» Nr. 241/52 įsidėjo per komunistų partijos 19-ji savaziavimą Maskvoje pasakytą vyr. Sovietų čekisto Berijos kalbą, kurioje jis pažymėjo, kad «ekonominiu ir politiniu atžvilgiais, o taip savo gynybinės galios atžvilgiu Tarybų Sąjunga dabar stipresnė, negu bet kada, ir gali išlaikyti bet kuriuos išmėginimus». Berijai ir «kolūkinė santvarka buvo vienas didžiausių Tarybų valdžios užkariavimų», o Lietuva su kt. Pataltijo respublikomis ūkiškai net «lenkianti Belgiją su Olandija...» «Apie tai Berija žodiškai taip pareiškė: «Nemažiau būdingas yra pavyzdys, kaip sparčiai ūkiniu atžvilgiu vystosi tarybinės Pabaltijo respublikos po to, kai jos įkūrė pas save tarybinę santvarką. Jeigu palyginsime Lietuvos, Latvijos ir Estijos sąjungines respublikas su Norvegija, Olandija ir Belgija, tai pasirodys, kad tarybinėse respublikose pramonės vystymosi tempai yra nepalyginti spartesni, negu minėtose kapitalistinėse Europos valstybėse.»

1952 m. pradžioje Lietuvos TSR viršijo prieškarinį pramonės gamybos lygį 2,4 karto, Latvijos TSR - 3,6 karto ir Estijos TSR - 4,1 karto, kai tuo tarpu Norvegija, Olandija ir Belgija iki to laiko tik nežymiai viršijo prieškarinį pramonės produkcijos gamybos lygį, nors tarybinės respublikos išėjo iš karto, turėdamos žymiai labiau sugriautą ūkį...»

SNIEČKUS KEIKĖ NE TIK EISENHOWERI. Pasirodo, lietuvių tautos išgama Sniečkus kom. partijos 19-toj konferencijoje Maskvoj keikė ne tik vieną Eisenhowerį, pasisakiusį už išlaisvinimą pavergtų Rytų Europos tautų: bet pats dar kartą patvirtino, jog bolševikai okupavo Lietuvą. Apie tai «Tiesoje» (Nr. 241, 1952.10.9, atpasakojant Sniečkaus kalbą, taip rašoma: «...Visos tarybinės liaudies broliškos pagalbos dėka, asmeniškai draugo Stalino pagalbos dėka Lietuvos darbo žmonės ištrūko iš kapitalizmo priespaudos... Didžioji rusų tauta išgelbėjo lietuvius nuo grėsmės būti fašistinių žmogėdų išnaukintiems...»

Deja, dar ir dabar, po tiek metų, Sniečkui neduoda ramybės lietuviai patriotai, kuriuos jis apšaukia «buržuaziniams nacionalistais». Apie juos Sniečkus taip byloja: «Buržuaziniai nacionalistai demaskuoti kaip pikčiausi tautos priešai, užsienio grobikų pakalikai ir ištikimi šunys, parduodantieji savo tautą, savo šalį, galintieji padaryti bet kokį nusikaltimą, kad tik išsaugotų savo klasiškas privilegijas, vardan teisės išnaudoti darbo žmones, lobti iš jų prakaito...»

Čia Sniečkus greičiausiai neapsižiūrėjo, kad tais žodžiais išplūdo ne ką kitą, o tik pats save, nes jis vienas iš pirmųjų pardavė savo kraštą raudoniesiems okupantams.

Tiems «buržuaziniams nacionalistams» į pagalbą, Sniečkaus pasakymu, ateina «jų pakalikai», kurie «mėgina apgauti

lės būdu pratepti savo pažiūras... Tai daugiausia daroma iškreipiant lietuvių tautos praeitį, idealizuojant feodalinis laikus, idealizuojant XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios vadinamąjį buržuazinį nacionalinį judėjimą... Kartu nutylimi gimstantis revoliucinis ir darbininkų judėjimas, jo vaidmuo ir reikšmė lietuvių tautos išsivadavime, revol. judėjimo Rusijoje įtaka, Rusijos darbininkų klasės, bolševikų partijos vadovaujantis vaidmuo...»

Tiek Sniečkus, tiek partinės konferencijos ypač smarkiai kritikavo «aukštojo mokslo ministeriją», nes ji «ypač daug klaidų padarė kompleksuodama mūsų aukštųjų mokslų

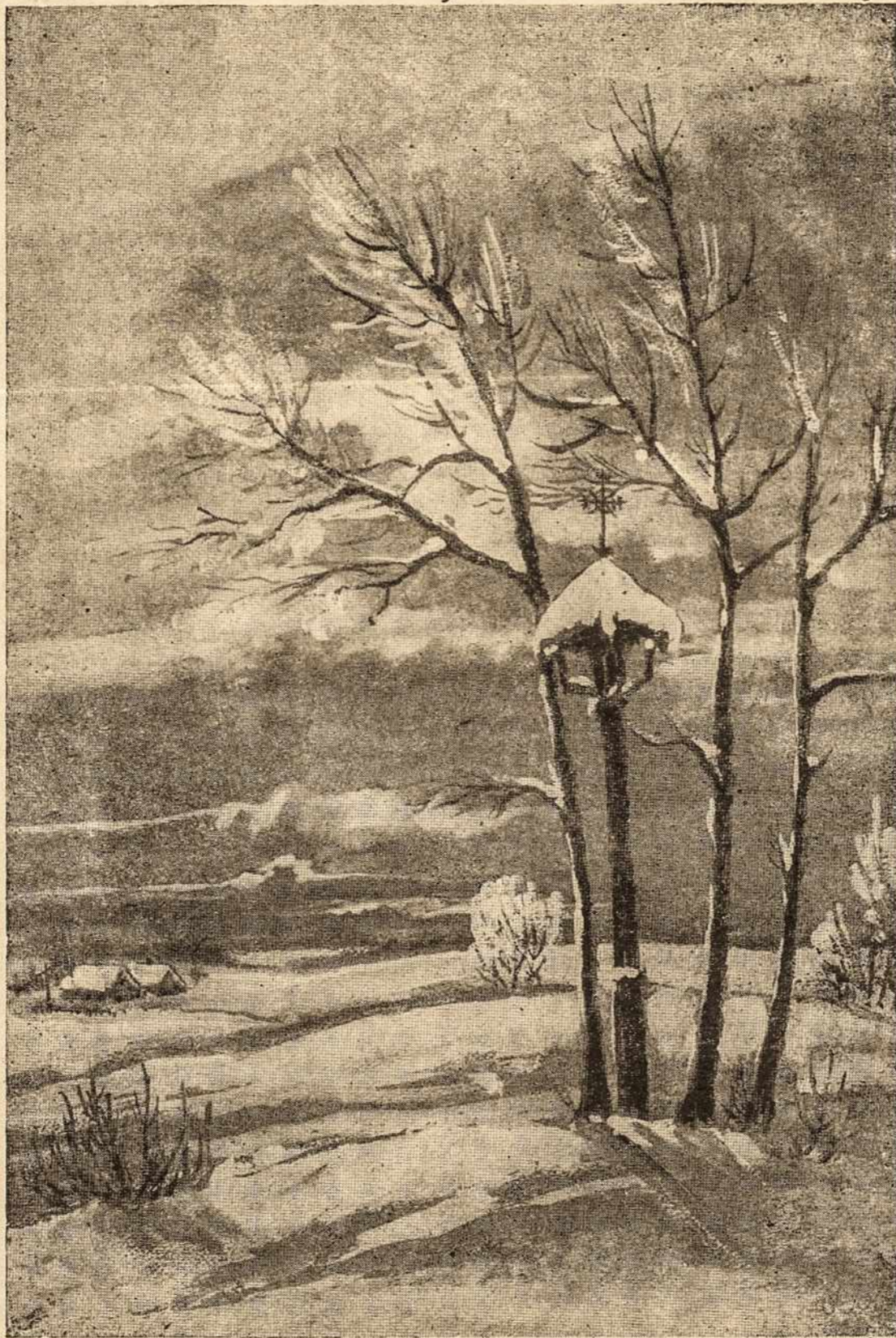
se partinio švietimo grandyse marksizmo - leninizmo teoriją turėjo studijuoti apie 90.000 komunistų ir nepartinių. Pasi baigia vieni kursai, pradeda kiti, tačiau komunistų vadamams vis atrodo, kad šviečiamieji dar gali «nukrypti nuo linijos». Iš tikro tų trūkumų yra kur kas daugiau.

Pačiame partijos centro komiteto plenumo buvo konstatuota, kad «respublikoje dar vis didelis kadru trūkumas». Tik dėl to pereitais metais buvo pakeista pusė partijos rajonų komitetų skyrių vedėjų, po vad. «ataskaitinių susirinkimų kolūkiuose» buvo atleista daug jų valdybų pirmininkų. Buvo apkaltinta Žemės ūkio Ministerija ir e. komiteto žemės ūkio skyrius, kad per mažą demesio skiria į kolektyvinių ūkių kadru auklėjimą. Į vadovaujantį darbą pramonėje ir transporte buvo iškišta 1750 patikimų darbininkų ir specialistų.

Ir patys komunistai nusiskundžia, kad per dažnai kei-

miesto partinė konferencija smarkiai užsipuolė partijos miesto komitetą, prikišdama, kad «jis silpnai vadovavo ideologiniam darbui tarp miesto inteligentijos, ne pakankamai rūpinosi partinio švietimo tinkle darbu. 25% Kauno komunistų niekur nesimoko...» Prie jų kol. ūkiuose užtinkama ir tokių, kurie dar nėra atidirbę nė vienos. Tokių pavyzdžių yra daugybė.

— Vis per mažą žuvies. Nors Klaipėdos krašto žvejai ir taip «su kaupu įvykdė planą», kaip giriasi bolševikai, o «Do vydo Naujoko ir Jurgio Kavolio vadovaujamos žvejų brigados davė 1953 m. sąskaita dešimtis pūdų aukštos rūšies žuvų» ir «Bangos artelės žvejai pasizadėjo duoti Tėvynei viršum ketvirčio plano 3.000 pūdų žuvies», tačiau š. m. spalio 26 d. «Tiesa» vis tiek dar riebia antrašte uždėjo žinioj šaukia: «Duoti Tėvynei daugiau žuvies...» Tam, kad būtų kuo daugiau išsiųsta į Rusiją...

Ž i e m a .

kadru». Matyti, tarp profesūros dar likę daugiausia «buržuazinių nacionalistų»... Taip pat buvo smarkiai išbartos žemės ūkio ir tarybinių ūkių ministerijos už visiška apleidimą melioracijos darbų, taip pat už «itin blogą rūpinimąsi savo gamyklų poreikiais» - elektros pramonės ministerija, automobilių bei traktorių pramonės ministerija ir visa eilė kitų įstaigų.

— KAIP VAROMA BOLŠEVIKINĖ AGITACIJA. Bolševikinė Lietuvoj į propagandos darbą stengiamasi įtraukti nori nenori kiek galint daugiau žmonių. Patys bolševikų laikraščiai praneša, kad tik pereitais mokslo metais įvairio-

čiami vadovaujantieji kadrai, pvz. pernai buvo pakeisti Vilniaus srities 8 rajonų vyk. komitetų pirmininkai, 21 pava duotojas, 17 miestų pirmininkų. Šiaulių srities LKP pleum mas konstatavo, kad visoje eilėje kol. ūkių dirba pirminkais žmonės, neturintieji jokio sugebėjimo, jokio autoriteto tarp kolektyvininkų. Esą, «į atskirus kol. ūkius ir dargi į vadovaujančius postus prasiskverbė buožės ir jų ben drininkai». Vilniaus srities komiteto sekr. D. Supikovas pažymėjo, kad, besalinant netikusius, vien siemet į vadovaujantį darbą teko iškelti apie 1.100 naujų žmonių. 75% visų specialistų rajonuose esą jau ni, nepatyrę veikėjai. Kauno

— Lietuvoje stoka vaistų «Newsletter» Nr. 295/296. rašydamas apie sunkias medicininės sąlygas Baltijos kraštuose, pažymi, kad padėtis Estijoje yra rimta. Sveikatos organizacijai rūpi ne tiek sveikata, kiek politika ir propaganda. Padėtis Latvijoje, užuot gerėjusi, diena iš dienos darosi dar sunkesnė. Ypač didėja procentas sergančių džiova, nervų ir venerinėmis ligomis.

— Lietuvoje itin jaučiama vaistų stoka. Penicilinas ir Lietuvoje gaminami vaistai tuojuo išgabenami į Rusiją dirbtuvėse ir kolektyv. ūkiuose vartojamos tik menkiausias dezinfekcinės priemonės, gaudamos be daktaro recepto Šie

met Lietuvoje pasirodė naujos rūšies sovietinių vaistų, bet jie duodami tik partijos pareigūnams, stachanoviinkams, kariams. Labai stinga medicininių instrumentų, ypač vaikų ligoninėse. Susirgęs darbininkas normaliai iš darbo gali būti ateistas tik, jei jo temperatūra siekia 39° C.

— Sov. «Lietuva», kad Vilniaus atstatymui ir pagražinimui miesto gyventojai atidirbo daugiau kaip 6 milijonus darbo valandų. Visame krašte 90% pramonės darbininkų įtraukti ir turi dalyvauti socialistinėse lenktyne. Bolševikinės literatūros ir meno dekadose proga Maskvos leidyklos jau išleido Tilvyčio, Venčlovos, S. Neries ir Janonio bolševikinės poezijos rinkinius. Masiniais tiražais leidžiama Cvirkos «Žemė maitintoja» ir subolševikinti Žemaitės raštai. Skulptoriui B. Bučiui pavesta pastatyti S. Neries paminklą ir monumentų ba-reljefą, vaizduojantį Sovietų valdžios įvedimą Lietuvoje. Minimosios dekadose proga bolševikinė Valstybinė Leidykla ruošia «Sovietinių kompozitorių dainų rinkinį» su bolševikams priimtinais Dvariono, Svedo, Klenickio ir Račiūno kūriniais, taip pat leidžiami bolševikams priimtini «Lietuvos liaudies melodijų» (apie 300) ir «Lietuvos tautinių šokių» rinkiniai.

— Lenkų ir gudų k. kursai Lietuvoje neturi pasisiekimo gal daugiau lankomi rusų k. kursai, bet ir tai daugiau iš baimės, nes nesilankant bijomasi represijų.

— Lenkų Londono dienr. «Dziennik Polski» rašo, kad Maskvoje mirė čekų kilmės gen. pulk. V. Černičovas, šiuo tėjės Lenkijoje, Kaune, Rygoje. su NKVD maj. Vitograda vu suėmęs latvių prezid. Ulmanį, vykdęs masines baltų deportacijas,

— Lietuvių duoklė Maskvos dekadai. Ruošiamoje Maskvos dekadai lietuviai spiriami pasirodyti juo daugiau surusėję ir subolševikėję. Stengiamasi pavaizduoti, kad esanti pda ryta didelė pažanga visose kultūrinio gyvenimo srityse. Iš tikro pereitą sezoną sovietiniai teatrai neparodė nė vienos naujos lietuviškos pjesės. Net pats meno reikalų valdybos viršininkas J. Banaišis konstatavo, kad «labiausiai atsiilikęs literatūros žanras vis dar yra dramaturgija», nors, be jos, taip pat «atsilieka lietuviško vaizduojamo meno sritis — tapyba...» B. Dvarionas parašė naują simfoninį veikalą «Sveikinimą Stalinui», kuris tiek pat pilnas stalininių «garbinimų», kaip Račiūno oratorija «Tarybų Lietuva ir rašomoji opera «Marija Melnikaitė», Dekadoj bus giedamos tokios dainos ir demonstruojama «kūryba», kaip A. Račiūno «Skamba Stalinui mūsų daina», P. Štizio «Ačiū Stalinui», J. Švedo «Stalinas — mūsų taika» etc. Dekadoj dalyvaus «geriausieji» meninės saviveiklos ansambliai kuriems specialiam repertuare įsakyta išmokti Aleksandrovo «Kantatą apie Stalina», Švedo — «Kolūkinį ačiū», Tulikovo — «Mes už taiką» ir kt. Sukurtas naujas šokis «Kolūko pirmininkas», dekadose garbei pagal stalininius reikalavimus» iš pagrindų pagerintas kancliovimo technika, atgaivinti ir žymiai patobulinti liaudies naudotą brauktukinį kan-

(Pabaiga iš 2 pusl.)

kliavimą". Eilė tos rūšies "sta lininių instrumentų" bus taip pat pasiūsti į dekadą. Vilniaus dailės instituto kolektyvas ruošia dekadai doc V. Dilkos paveikslą "Kolūkinės gyven vietės statyba", dėstytojas S. Grazevas - paveikslą "Klaipėdos išvadavimas", skulpt. P. Aleksandravičius - "Plieno lydytojus", dėstytojas L. Žuklys kuria "Pirmūno Tarnausko skulptūrinį portretą". Ta pačia proga Maskvoje numatyti išleisti rusų kalba apie 40 Lietuvos bolševikinių rašytojų veikalų. Gricius tam tikslui baigė pjesę "Mūsų rajone", vaizduojančia senos inteligentijos "perauklėjimą", J. Paukštelis savo "Užtvanką" skyrė "respublikos kolūkio elektrifikacijai" išgarbinti etc. Dekada nepaprastai reklamuoja, kaip patys bolševikai giriasi, visose respublikos imone, įstaigose, MTS, kolūkiuose, prie aukštųjų mokyklų veikiančiuose 35 klubuose, 1.900 "raudonųjų kampečių", 430 bibliotekų su 400.000 knygų etc.

STRIBAI LYDI KIEKVIENA KOLCHOZININKO ŽINGSNĮ

Vienas sugrįžėlis vokiečių, gyvenęs Lietuvoje Simno apylinkėje, pasakoja:

Žinojau vieną kolchozą, kurio pirmininkas buvo žiaurus komunistas ir didelis girtuoklis. Kiek teko sužinoti, kolchozai turėjo lyg kokią savi valdą. Kolchozų žinioje esą kaimai su gyvu ir negyvu inventorium priklausė kolchozui ir su visu tuo elgiamasi, kaip su nuosavybe. Kartas nuo karto iš apskrities miesto atvykavo kažkoks rusų viršininkas, pabūdavo kelias dienas, viską patikrindavo ir vėl išvažiuodavo. Jei kolchozas gerai atlikdavo savo prievolės valstybei, tai būdavo kartais «apdovanojamas» traktorium ar kuo kitu, šiaip gi viską turėdavo įsigyti savo lėšomis arba samdyti iš MTS.

Kolchozininkai iš vieno kolchozo į kitą arba į miestą keltis negali.

Kolchozo prievolės valstybei yra tokios didelės kad re tai jas gali išpildyti. Prievolės kolchozai atiduoda tuojau pat rudenį. Javus dar nuimant iš miesto atvyksta sribų ir jie prižiūri darbą iki pabaigos. Javus kuliant, prie mašinų stovi po kelis sribus. Maišą prikūlus, vienas sribas dar bininką su pilnu maišu palydi iki vietos, kur javai supilami į jau paruoštus sunkvežimį prikrovu, jis važiuoja į apskrities miestą, į sandėlius. Normą atsiėmus, sribai kolchozą palieka. Su likusiais javais tvarkosi pati kolchozo administracija, Pirmiausia pakiekama sėklai, apmokamos skolos įvairiausioms įstaigoms bei remonto dirbtuvėms, o likutis (jei iš viso kas belieka) padalinamas kolchozininkams.

Gyvuliai kolchozuose blogai maitinami ir prižiūrimi. Man žinomas kolchozas turėjo tik vieną traktorių, kitų ūkio mašinų tenai nemačiau.

Nežiūrint, kad užsienio radio stočių klausytis draudžiama žmonės Lietuvoje viską žino, kas užsienyje vyksta.

Kiekviena kolchozo, ypatingai per bolševikines šventes, žmonės raginami stoti komunistų partijon. Tačiau jei kuris dėl visko ir norėtų įstoti partijon, turėtų skaitytis su tuo, kad gali būti partizanų sulikviduotas. Taip kaimuose aktyvių komunistų partijon narių ir nėra. Lietuvoje esą kaitačiai visi yra komunistai, išskyrus kariuomenę.

Partizanų Dainuojamos Dainos

Vakarų vėjelis bėgiojo ir žaidė
Daržely tarp rūtų žalių.
Tartum nusiminus rozė žiedus skleidė,
Supos tarp jurginų žalių.

Tarp žaliųjų rūtų, rausvųjų jurginų,
Vaikščiojo mergaitė graži.
Ant jos rausvų skruostų
Ašaros sužibę. Nuliūdus galvojo jinai.

Ak, Dievuliau brangus,
Kokia nelaiminga mūsų mylima šalis,
Pavergė ją rusai, taip žiauriai kankina,
Gali plyšt iš skausmo širdis.

Tu šalis gimtoji, mūsų motinėle,
Mes pavergti Tavo vaikai
Ašaromis plūstam ir liūdnai dejuojam
Po pikta svetimtaučio ranka.

Mes visi lietuviai mylime tėvynę,
Nesibijom mirti už ją.
Trokštam visi laisvės, kad laiminga būtų
Kraujuose paskendus tauta.

Lietuvos žemelė vien kraujuose
Laisvę mylinčių žmonių.
Mėtosi lavonai nekaltųjų brolių
Patvoriais, gatvės siaurose.

Tad visi kovokim prieš plėšikų gaujas
Iškovosim laisvę drąsiai.
Liksime laimingi tėvynes gynėjai
Ir dainuosim sau dainas linksmai.

Vakarų vėjelis sukaukė daržely,
Suardė mergaitei mintis.
Saulė nusileido už augštų kalnelių,
Tėvynę apgaubė naktis.

Sudegę gimtieji namai,
Sibirai išvežti tėvai.
Partizanai tik šautuvas brolis,
Ateitis gi šaltieji kapai.

Priglaudė mus miškas žaliasis,
Atjaučia tik ryto aušra,
Užmigdo sesutės lakštutės, —
Sunki partizano dalia.

Nors žmonės liežuvius galanda,
Išduoda banditams vardus,
Jie savo tik tėviškes žudo.
Jiems laisvės niekuomet nebus.

Didžiausias pasauly kilimas meniškai padarytas, paaokotas ONU susirinkimų salei papuošti.

Apylinkėse partizanų buvo keli tūkstančiai. Jie daugiausia gyveno miškuose, bet daug jų yra ir šiaip tarp gyventojų. Vyriausybė imasi visokių priemonių jiems su rasti. Vienas kaimyno sūnus, kuris nuo tremimo buvo pasislėpęs ir, ištrėmus jo šeimą, grįžo atgal, NKVD buvo žiauriai kankintas ir išėjo iš proto. Jam prikaišiojo, kad esąs partizanas, kankinamas, jis pripasakojo visokių būdų ir nebūtų dalykų apie partizanus, suminėjo esamų ir nesamų partizanų pavardes bei būklę. Partizanai vėliau už tai jį sulikvidavo.

Lietuvoje areštuojama labai daug žmonių už įvairius dalykus: už mokesčių nesumokėjimą, prievolių neatidavimą. Nuo arešto už naminės degtinės vartymą galima kysiais išsipirkti. Viešas kaimynas buvo užraugęs keturias statines ir jį užklupo Simno rajono viršininkas Sotokov su visa savo svita. Visi «Instrumentai» buvo nugabenti į Simną, o ūkininkui buvo įsakyta kita dieną prisistatyti milicijon. Sekančią dieną ūkininkas pajovė kiaulę ir nuvežė ją Sotokovui — tuo reikalas ir buvo baigtas.

1948-49 m. pavasarį, prieš

Lietuviškos mokyklos Argentinoje.

Rašo Vladas Veselauskas

1933 mokslo metams prasidedant buvo įkurta Buenos Aires mieste pirmoji lietuviška mokykla. Pirmuoju lietuviškos programos mokytoju buvo p. Vladas Pupienis, vėliau grįžęs į Lietuvą. Girdėjau, kad iš tremties atvyko į Braziliją. Ispaniškos programos mokytoju buvo Antonio di Marco. Antruosius metus buvo p-lė Emilia Zarabosa, o lietuviškosios - plė Stefanija Jegaitė. Lietuviška mokykla buvo Lietuvių Namų globoje. 1935 metais tautininkams laimėjus Lietuvių Namų Tarybos rinkimus, naujoji taryba perkėlė mokyklą į provinciją, t. y. į Valentin Alsina, Avellanados priemiestį. Ten gyveno daug lietuvių. Prie mokyklos buvo ir bendrabutis, kur neturtingų tėvų vaikai gavo pilną išlaikymą. Kiti privalėjo mokėti po 15 pezų (arti 4 dol.) kas mėnesį. Šiai mokyklai davė kan. Juozo Tumo - Vaižganto vardą. Mokytojomis paliko p-lė Stefanija Jegaitė ir p-lė Nilda R. Yornet. Argentinos įstatymai reikalavo, kad kiekvienos mokyklos vedėju privalo būti baigęs Argentinos mokytojų seminariją. Teoriškai ispaniškos programos mokytojai buvo lietuviškų mokyklų vedėjais, bet praktikoje lietuviai mokytojai buvo vedėjais. Kuriant bendrabutį prie Kan. Tumo - Vaižganto mokyklos daug teko tartis su pasiuntinybės delegatu p. Povilu Gaučiu. Jis man pasakojo, kad negalima tikėtis tėvų paramos. Pereitę metų patyrimai parodė, kad beveik niekas iš tėvų už jų vaikų išlaikymą bendrabučiu nemokėjo. Turėkite galvoje, kad ir jums tas pats atsitiks. Pajūriaus L. N. Tarybą ką girdėjau pasiuntinybėje. Daugelis nusitebo. Tuo laiku daugelis lietuvių šeimynų, vyras su žmona, tarnavo pas tuos pačius savininkus. Vyras su žmona gaudavo 140 - 150 pezų ir visą užlaikymą, per mėnesį. Turint vaikų, geresni namai jų nesamdė. Tiems, kur priėmė su vaikais, mokėjo tik 70-80 pezų. Be to įvykdavo daug nemalonumo su šeiminkais dėl vaikų. Atradė, kad atidavė vaikus į mokyklą, šios šeimos ir ekonomiškai turėjo laimėti. Bendrabutis buvo tvarkingai vedamas. Lovų patalynės buvo švarios. Valgis geras. Gyvenime praktika mums parodė,

kad p. Gaučys mums tiesą sakė. Daugelis tėvų, kurie ir išgalėjo sumokėti, atiduodami bendrabučiu savo vaikus, nžmokėdavo mėnesį arba du pirmyn, o paskiau visus metus nebesirodydavo. Nejaugie tie vaikai reikėjo mesti gatvėn?

Baigiant mokslo metus, įvyko Liet. N. Tarybos posėdis. Įvyko nemalonus incidentas tarp pasiuntinybės delegato konsularinio skyriaus vedėjo p. Jurgio Kučinsko ir manęs. Dalykas toks. P. Jurgis Kučinskas pradėjo aiškinti, kad prieš 1914 metų karą, lietuviški kaimiečiai mėgdavo susirinkti «ant skodo». Susirinkę pasitardavo, paskiau pabaliodavo ir linksmi išsiskirstydavo į namus. Artinantis egzaminams susirinkime į mokyklą, išrinksim egzaminų komisiją. Mokytoja mokinius paklausinė, o mes paklausysime. Vėliau bus mažas bankietukas, kur turėsim progos linksmi laiką praleisti.

— Man rodos, kad čia ne «skodas». Egzaminai yra mokinių mokslo žinių patikrinimas - atsakiau į p. Kučinsko pasiūlymą.

— Taigi, aš jau sakiau, perkirto mane Kučinskas, kad mokytoja egzaminuos, o mes paklausysime ir galėsime suprasti kiek vaikai yra išmoke.

— Bet né vienas jokio klausimo negalėsime klausiti?

— Neiškentęs paklausiau.

— Tai kaip jau čia mes lygime į mokytojos reikalus atsakė Kučinskas.

Šie reikalai nėra vien mokytojos reikalai. Mes prieš koloniją nešame didesnę moralinę atsakomybę negu mokytoja. Nors pasakyti, kad jeigu aš paimečiau į savo rankas mokinį, ir jeigu po savaitės tik vienas jį egzaminuočiau, jis spręstų painiausius uždavinius nieko nesuprasdamas.

— Man, rodos, kad su p. Veselausku teks susipykti, — visas paraudonavęs Kučinskas šoko iš vietos ir kirto kumščiu į stalą. — Aš kalbėjau su savo žmona ir ji sutiko įeiti į egzaminų komisiją. Paskirsim dar du tarybos narius ir viskas bus tvarkoje.

— Man, rodos, taip pat pašokau įsikarščiaęs ir, Kučinsko pavyzdžiu, taip pat drožiau kumščiu į stalą, — kad aš daugiau mokyklą lankiau už poną konsulą, ir geriau su prantu, kas yra egzaminai.

Užviešpatavo didelė tyla. Nors, tiesa pasakius šiame posėdyje tik mudu ir kalbėjo me teisingiau pasakius, barė mės.

Pirmas prakalbėjo Kučinskas.

— Gal būtų, Veselauskas pa norėtų ir mokytoją Jegaitę paegzaminuoti? Ji yra čia salėje, — ironiškai kreipėsi į mane, galvodamas, kad aš tą jo pasiūlymą atmesiu....

Tiesą pasakius, Lietuvių N. Tarybos ir yra pareiga paegzaminuoti ir pačią Jegaitę. Jeigu ji yra čia salėje reikėtų pakviesti.

— Taip, reikėtų pakviesti pritarė pirmininkas Br. Hinčas, nebeliko kitos išeities. Jegaitę pakvietė į posėdžių salę. Ji mandagiai pasisveikino. Kučinskas neieškodamas kreipėsi į Jegaitę sakydamas:

— Ponas Veselauskas norėtu Jus panele paegzaminuoti.

Sekmines, buvo vykdomi ma siniai trėmimai. Iš nakties visas kaimas buvo apsuptas NKVD-istų. Civiliai apsirengę asmenys su sąrašais rankose vaikščiojo per namus ir pagal pavardes ieskojo paskirtų jų trėmimui žmonių. Tokiems asmenims buvo duodama 15 minučių laiko susidėti daiktus ir tuo būdu sodinami į sunkvežimius ir vežami į Simną. Daugelis kariuomenės imanų naujokų išbėgioja ir randa prieglaudą pas partizanus. Kitai, gi bjodami represijų prieš tėvus ir kitus gimines, stoja į priėmimų punktus. Jie tėvų ir giminių vežami arkliais ir vežimai būna papuošti gėlėmis ir vainikais. Visi lydintieji būna labai nusiminę ir verkia — nei per laidotuves nesu matęs liūdnesnio vaizdo. Naujokai apmokymui siunčiami Rusijon, už Uralo.

Žmonės Lietuvoje mums, vo kiečiams, buvo labai malonūs ir nuoširdūs.

IŠ BARANAUSKO POEZIJOS

Anykščių šilelis

Kalnai kelmuoti, pakalnės nuplikę!
 Kas jusų grožei senobinei tiki?
 Kur toj puikybė jūsų pasidejo?
 Kur ramus jusų užimas nuo vejo,
 kai balto miško lapeliai šlamejo,
 ir senos pušys siūravo, braškejo?
 Kur jusų paukščiai, paukšteliai, paukštytės,
 katrų čiulbančių taip ramu klausytis?
 Kur jusų žverys, gyvuliai, žvėreliai?
 Kur žvėrių olos, laužai ir urveliai?
 Visa prapuolė; tik ant lauko pliko
 kėlios pušėlės apkreivės likol...
 Skujoms, šakelėms ir šiškomis nuklotą
 kepina saulė nenaudingą plotą,
 į kurį žiurint taip neramu regis:
 lyg tartum) rumas suiręs, nudegęs,
 lyg kokio miesto išgriuvus pūstynė,
 lyg kokio raisto apsvilus kemsynė!...
 Miškan, budavo, eini — tai net akį veria;
 vat taip linksmina dušią, užu širdies tvėria,
 kad net, širdžiai apsalus, ne kartą dūmojai:
 Ar miške aš čia stoviu, ar danguj, ar rojuj?!
 Kur tik žiūri, vis gražu: žalia, liekna, gryna!
 Kur tik uostai, vis miela: giria nosį trina!
 Kur tik klausai, vis linksmas: šlama, užia, siaudžia!
 Ką tik jauti, vis ramu: širdį glosto, graudžia!
 Minkštučiukai samanų patalai ištiesti,
 galvą į save traukia ir liula užliesti.
 Uogienojai kaip rutos kelmais želia,
 juodas, raudonas uogas išsirpusias kelia.
 Ant žalio, rausvo, balkšvo dugno taškai grybų
 tarp medžių marguliuoja iš savų sodybų.
 Voverūškų leikelės kur - ne - kur pro plyšį
 iš po samanų marškos sarmatlyvai kyši.
 Čia paliepių torielkos po mišką išklotos,
 čia kiauliabudės pupso lyg pievos kemsotos,
 čia po eglėms šeimynoms sudygę ruduokės,
 čia pušyne iš gruodo išauga žaliuokės,
 čia rausvos, melsvos, pilkos umėdės sutupe,
 linksmutės, gražiai auga, niekas joms nerupė.
 Čia kazlekai pakrumėms ant piemenų tako,
 tartum kupkeliai kniūpsū, kaip Mickiaučius sako.
 Čia nemunės iš kelmo, lepšiai tarp alksnyno;
 čia šalpionai tarp stubrių dygta iš skiedryno.
 Čia musmirės raupuotos, veršiakiai gleiveti,
 čia grybai ir šungrybiai vardais nežymeti,
 anei jų žmonės renka, anei žvėrys graužia,
 jeg bėgdami per mišką galvijai išlaužia,
 arba patys savaimė suglebę supusta.
 Iš jų trąšos želmenais aplinkoms išplusta.
 E iš visų viršesnis auga baravykas,
 valig dainuškos žodžių — "grybų pulkaunykas":
 platus, storas, paspušęs, lyg tartum užklotas
 ant kieto, druto koto bliudas palyvotas.
 Greit auga, ilgai esti, giminių visokių:
 pažuolių, raudonkių ir kitų kitokių.
 Žali egliai kaip kvietkai po dirvonus kerį;
 tarpu jų kiškiai gulį, kurapkos vaikus perį.
 Krumai, žolė barzdoti, kraštais mišką riedžia
 ir linijos parejos skersai mišką šviečia.
 Alksniai, lėpšiu sodyba, palaukėms iškele,
 šakoms kekes riešučių lazdynai iškele,
 atokaitoj brendina. E karklai po slenį
 tarp liulančių paversmių pamego pavene.
 Putinai krauju varva, serbantai po šlavę
 ir paliunėms kur-ne-kur prieglaudą sau gavę.
 Baltasai miškas kalnais, kaip tik padaboji:
 čia berželiai kaip meldai Pašlavį apstoję.
 Čia visais lapais dreba epušės nusgandę;
 kožnoj klaiką nekantrios žalktyčios atrandi.
 Čia ažuolai ir uosiai prie eglų sustojo:
 lyg tartum čia žalktienė patį apraudojo,
 kai, pieno putos vietoj kraujo puta pludo
 ir su vaikais iš savo motiniško sudo
 medžian gailysta virto: — pati eglė tapo,
 jaunučiukus aptaisė vaikus rubais lapo.
 Ieva, gluosna ir blendis, grūšia, obelelė;
 savo seserį skundžia liekna sedulelė.
 Vinkšnos, šaltėkšniai, liepai ir nesuskaityti
 kitokių medžių skyriai tarp jų išsklaistyti.
 Juos tiktai miške augę žmonės tepažįsta;
 daktarai ir žiniuonys, kur po miškus klysta,
 jų lapais, jų žievelsams arba šaknia kieta
 nuo ligų ir padarų gydo visą svieta,
 E mums prastiems žmoneliams tik žiūrėt patogų.
 kai juos dengia Apveizda žalių lapų stogu
 kai kožna burbuolytė išsprogsta, suskija.
 kai žiedų varške šakos obelų pražija,
 kai pervasar žaliuoja tamsaus šilo šone,

(B. D.)

«Vaidilos Palikimas» Mokoje

Pereitą šeštadienį Mokoje įvyko Lietuvių Sąjungos Brazilijoje šokių vakaras su programa. Buvo suvaidintas Karolas Pažėraitės scenos veikalas-montažas «Vaidilos Palikimas».

Veikalas - grynai patriotinis. Visi keturi paveikslai vaizduoja įvairius Lietuvos laikotarpius. Iš pradžių žiūrint atrodo, kad kiekvienas paveikslas yra atskiras vienetas, bet išgilinus pasirodo, kad pradedant pirmuoju paveikslu, vaizduojančiu senovės Lietuvą ir baigiant D. P. stovyklą, vaidina ta pati Vaidilų giminė, kurios bočius, pa grobęs nuo aukuro vaidilutę, davė priesaiką stovėti Lietuvos sargyboje ligi paskutinio kraujo lašo. Tą priesaiką, kaip Vaidilos palikimą, iš kartos į kartą, kartojo sukilėliai, karygnėšiai kūrėjai - savanoriai ir pagaliau D. P. stovykloj atsідūrusi Vaidilienė, kuri vos vyras liko Lietuvoj, Miško Broliu tarpe, ruošia savo mažametį sūnelį tam palikimui priimti. Veikalas nenuobodus. Dialogai trumpi, reikšmingi, publikos nevarginantieji Komiškas elementas, įvestas veikalui, apvelka rimtą veikalą ryškesniais, linksmesniais rūbais, ne kiek nepakenkdamas pravedamai idejai. Montażą pajvairina prologai, kuriais ryškiau apibūdinamas vaizduojamas scenoje laikotarpis.

Artistai: Pirmame paveiksle pasirodo vaidilutės - Vilos Belos ir Mokus mokyklų liet. kalbos pamokų lankytojos - Elena ir Ona Vinkauskaitės, Nijolė Pupienytė, Aldona Kaškevičūtė, Elena Danilevičiūtė, sesutės Dalia. Giedrė ir Gražina Valeikaitės, Nijolė Vinkšnaitytė ir Gražina Guda vičiūtė. Visos mergaitės gražiai sudainavo vaidilutės dainą ir padarė plastiškus numerius prie degančio aukuro. Elena Vinkauskaitė, vaidinusi vvr vaidilutės Mildos rolę, labai vykusiai pašoko solo religinį šokį, o Nijolė Pupienytė savo natūraliai atlikta role nušvietė anu laiku religines tradicijas, taip kaip ir Ferdinandas Feiferis, kuris puikiai atlikoseno krivio rolę. Liud. Bendoraitiui teko atlikti dvi roles - kario ir II paveiksle knygnešio sūnaus rolę. Jis, kaip vėtra, įsiveržė į vaidilutės tarpą, nagerbdamas šokančią vaidilutę, o paskui, vaizduodamas savo palikuonį, jis persiformuoja į idealų lietuvį patriotą.

Antram paveiksle, vaizduojančiam knygnešių gadyne, puikiai atlieka pavargėlės - knygnešės rolę Ona Stankevičienė. Bronius Guiga vykusiai sukuria seno pavargusio, bet nepalūžtančio, knygnešio tipą. Elena Vinkauskaitė gražiai pavaizduoja dukterį, tik jos lietuviška tarena kiek šlubuoja.

Trečiam paveiksle, vaizduojančiam laisvą Lietuvą, pasirodo Jadvygos Ambrozaitienės vedamas, tautišku šokių ansambliis (šokėjai Elena Šimonytė, Aldona Macytė, Joana Lapėnaite, Irena Feiferyte, Ferdinandas Feiferis, Bronius Guiga, Leodidas Pajorinas ir Vacys Gervinas ir akordeonistas Liudas Bendoraitis), kuris visiškai užkariauja publika. Kiekvieną šokį turėjo pakartoti.

Ketvirtam paveiksle, vaizduojančiam D. P. stovyklą, pasirodė Ona Zagorskaitė motinos rolėje, mokinė Giedrė Valeikaitė - sūnaus, Adolfas

Eringis - Lietuvos puskarininkio ir Nijolė Pupienytė su Elena Vinkauskaite merginų rolėse. Ona Zagorskaite, kaip kiekvieną, taip ir šią rolę, atliko puikiai. Giedrė, kaip merginos vykusiai atvaizdavo stovyklos dipukes ir gana gražiai sušoko suktinį. Adolfas Eringis taip pat vykusiai atvaizdavo puskarininkio tipą ir palinksmino publika akordeono muzika. Reikia pabrėžti, kad mokinė Nijolė Pupienytė gražiai deklamavo prologus pritariant pianu Elvirai Kilčiauskaitei. Suflerius Vacys Putvinskis, kurio rolę neien-gva, taip pat gerai ją atliko.

Šviesos efektai scenoje buvo Broniaus Guigos meistriškai sukomponuoti. Aukuras darė tikro degančio aukuro įspūdį, nusidėvėjusios dekoracijos atitinkaman apšvietime pagrozė jo.

Antroje spektaklio dalyje dalyvavo Marija Vagnerytė su įsijautimu sušokusi solo Loeb «Maskarada» ir rytų šokį «Alžyro naktys», o Elvira Kilčiauskaite gražiai sugrojo pianu dailininko Jono Rimšos valsa «Svajonės apie garbę» ir J. Strauss «Čigonų Baronas». Atrodo, kad publika buvo vakaru patenkinta. Po programos jos laukė bufiete skanūs lietuviški užkandžiai ir salėje šokiai. Šį kartą, nors ir lijo kaip iš viedro, buvo kur užkandžiauti, nes buvo paruošti du kambariai su staliukais.

SKAITYK IR PLATINK «MŪSU LIETUVĄ»

DIDŽIAUSIAS MASKVOS MELAS

Maskva ir jos atraugos — raudonųjų spauda visame pasaulyje — užsimerkę trimituoja apie savo taikius norus ir apie vakariečių imperializmą. Labai gerai jiems į tai atsakė «Chicago Daily News» primindama vieną faktą: po II Pasaulinio karo «taikioji» Maskva užgrobė daugiau kaip pusę biliono žmonių, o «imperialistai» vakariečiai apie tiek pat išlaisvino. Štai faktai:

Maskvos pavergti kraštai	
Estija, Latvija, Lietuva	6,031,000
Rytų Lenkija	11,800,000
Suomijos dalis	450,000
Rumunijos dalis	3,700,000
Šiaurės Rytų Prūsija	1,187,000
Rytų Čekoslovakija	731,000
Kurilų ir kitos salos	433,000
Tannu Tuva (Azijoje)	65,000

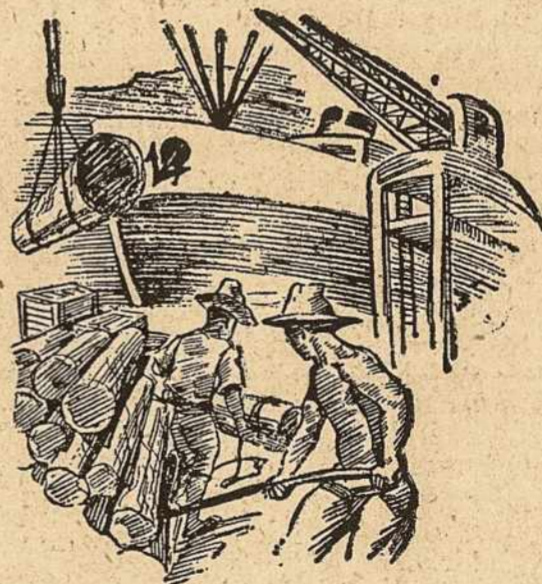
Be šių užgrobtų inkorporuotų kraštų, Rusijos kontroliuojama:

Albanija	1,186,000
Bulgarija	7,160,000
Čekoslovakija	12,463,000
Rytų Vokietija	18,807,000
Vengrija	9,224,000
Lenkija	24,500,000
Rumunija	16,007,000
Kinija	450,000,000
Mongolija	2,000,000
Šiaurės Korėja	9,100,000

Iš viso SSSR užgrobė ar kontroliuoja svetimų žmonių 574,844,000. Vakarų gū valstybės tuo pat laikotarpiu suteikė laivę:

Indijai	347,000,000
Pakistanui	73,300,000
Indonezijai	79,300,000
Ceilonui	7,300,000
Filipinams	19,200,000
Burmai	18,000,000
Izraeliui	1,000,000
Iš viso	544,400,000

Tai skaičiai ir faktai, kurie parodo, kad Maskva melavime pralenkia net ir patį Hitlerį.

PERES & PRANAS LTDA.

Importação — Exportação
 Raštinė: - Av. Churchill, 94 - 11.º and. - sala 1110
 Rio de Janeiro - Fones: 52-0229 e 32-6265
 Em Minas Gerais:
 Peres & Cia. Ltda. - Leopoldina - R. Providencia, 71
 Jother Peres de Resende - São Pedro dos Ferros
 Amadeu Cesar Machado - Nanuque, Minas

Metalo Išdirbinių «Industria Strazdas»

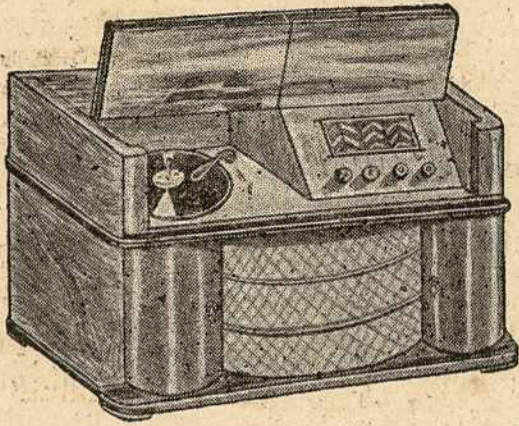
atlieka įvairius geležies bei metalo išdirbinius, kaip šaltkalvystės, galvanizavimo ugnimi, liejimas, varžtų bei kablių dėkalkoms eternitų ir brazilitui.

Fabrikas: Rua Feliciano Bicudo, 28 - Skersgatvis iš Rua Ibitirama V. Prudente.

Raštinė: Rua do Carmo, 138 - 3.º S/306 - Fone 33-3865 São Paulo

Sprindys & Cia

PARDUODA

TOBULIAUSIAS RADIO VITROLAS.

balso grynumas, skambumas

Sprindys & Cia — Largo S. Jose 1.

Kaip niekur kitur, prieinamiausiomis kainomis.
Parduodama patogiomis sąlygomis ir išsimokėjimui

Rastinės Darbai ir Teisiniai Patarimai

Naturalizacija, inventoriaus surašymas, išieškojimas skolų, persiskyrimai (desquites) nuomininkų išvaymas, kriminalinė ir darbo teisė.

Darbininkams patarimai veltui.

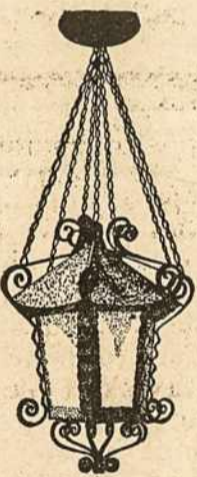
Galima kreiptis šiomis valandomis nuo 10 iki 12 val. ir nuo 16,30 iki 19 val.

Rua Roberto Simonsen, 13 -- 3º — salas 306 - 310
(Senoji rua do Carmo ir kampas P. ça Clovis Bevilacqua)
São Paulo

MEKANIKOS DIRBTUVE

Gaminami įvairiausių braizinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal mėstą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių gražtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (recados) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7 AND. — SALA 73
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Foto-Studioja "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė papildiniams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimai aliejiniais dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

Industria e Comercio de Calçados

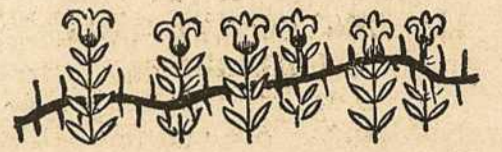

SPECIALYBĖ BATŲ: vyrams, moterims, panelėms, futbolistams, vaikams...

Rua Javaés, 719 -- São Paulo

Nori, kad «Mūsų Lietuva» būtų lietuviškojo gyvenimo veidrodis?

— Bendradarbiauk joje pranešdamas visas naujienas iš savo apylinkės, miesto ar interjero.

SKAITYK IR PLATIN **«MŪSŲ LIETUV A»**

UM RECANTO PARA VOCÊ nas lindas praças do Jardim RIVIÉRA

JARDIM RIVIÉRA

Santo Amaro apylinkėje - nuostabus grožio gamta sveikas klimatas, tik už 18 km. nuo Praça da Sé, geras kelias, tarp dviejų ežerų. Puiki proga dabar įsigyti žemės sklypą su mažu įnešimu ir ilgalaikiu išsimokėjimu — 100 mėnesių.

Reikalingų informacijų gauti tik pas vienintelį įgaliointinį šias žemes pardavinėti mūsų tautietį *Kazį Kmiliauskį*, rua Benjamin Constante 23, 1-o andar sala 6. Fone: 34 5914. Siokiadieniais iki 17 val. Sekamdieniais ir šventėmis 8-9 val. ryto.

Suinteresuotus nuveža ir parveža. Iš Santo Amaro eina autobu. Iš Socorro galima nuplaukti laiveliais.

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai, Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

JORGE MATELIONIS

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526
Fone 35-3260

Rua São Caetano, 510
São Paulo

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 3967
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 S A O P A U L O

Lietuviai BRAZILIJoje

VISUOTINAS SUSIRINKIMAS.

Š. m. gruodžio mėn. 21 d. 3 val. po pietų, S-gos patalpose, Rua Lituania, 67, šaukiamas Lietuvos Sąjungos Brazilijoje visuotinis narių susirinkimas. Susirinkime bus renkama nauja Valdyba ir Revizijos Komisija 1953 metais bei svarstomi kiti Sąjungos reikalai. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Nesuserinkus aukščiau nurodytai valandai reikiamo narių skaičiaus tą pačią dieną 4 val. po pietų šaukiamas kitas S-gos narių visuotinis narių susirinkimas, kuris bus teisėtas prie bent kurio susirinkusių narių skaičiaus.

SEKMADIENIO SUEIGOS.

Šiuo pranešama, kad, pradėdant nuo gruodžio mėn. 1 d. ir iki Kalėdų, S-gos patalpose, Rua Lituania, 67, sekmadienį vakarais šokių rėbūs. Tuo būdu, jie prasidės tik per Kalėdas, tai yra gruodžio mėn. 25 d. ir, be to, šiais metais dar bus gruodžio mėn. 28 d.

NAUJI S-GOS NARIAI.

Lietuvių S-gos Brazilijoje valdybos nutarimu p. Liuda Matelionienė priimta į S-gos narių - kandidačių skaičių.

L.S.B. Valdyba.

JAUNUČIŲ POPIETIS

Praėjusį sekmadienį seselių pranciškių mokyklos lietuvių kalbos klasė suruošė mokslo metų užbaigimą. Programoje buvo deklamacijos, jaunučių choras vadovaujamas maestro Al. Ambrozaičio, mergaičių baletas, dialogas, pino.

Eilėraščius deklamavo: Liucija Juodelytė - Gėlių Laistytoja, Pranas Šukys - Myliu Tėvyne, Stasė Lukoševičiūtė - Mylėk Lietuvai, Nijolė Vinkšnaitytė - Raidės, mergaičių sekstetas sudainavo Lopsinė, Giedrė ir Dalia Valeikaikaitės paskambino piano. Taip pat skambino piano ir nuotainiai gerai išpildė, parodydami gerą techniką, sugebanti įsivyventi į kūrinių Bronė Jarmalavičiūtė, buvusi šios mokyklos mokinė, dabar jau ketvirtos klasės gimnazistė.

Vaikų choras sudainavo Šimkaus Giedu Dainelę, Lietuvą Brangi (su melodeklamacija), Vanagaičio - Bitute Pilkoji, Šimkaus - Darius ir Girėnas, Tinginio Pantis, K. Liūdi Ber

REGINA NORKAITĖ

Į KINO ŽVAIGŽDES...

želi, Kuprevičiaus - Lokys, Varpas.

Programos vedėju buvo Al. Boguslauskas kuris da paskaitė Rudnosiuoką.

Vaikams negalima taikinti masto ir reikalavimų kaip suaugusiems. Iš programos buvo matyti, kad į darba tiek seselės, M. Kristina ir Antoneita, kurios mokslo metais ir mokė lietuvių kalbos, tiek jaunučių choro vedėjas, Al. Ambrozaitis yra įdėję daug nuoširdaus darbo. Mokinų tarpe visiškai gera. Šis pavyzdys rodo, kad kas nori, tas gali išmokyti be ypatingų sunkumų lietuvių kalbą. Visiems yra malonu, kai čia gimusi ir auganti jauroji karta gražiai kalba savo tėvų kalba. Tėvai, kurie leidžia savo vaikus lietuvių kalbos mokyti, yra sąmoningi, susipratę lietuviai ir kitiems yra pavyzdžiu. Primi nima, kad lietuviais gimę, lietuviais turime ir mirti.

Linkėtina, kad ateinančiais mokslo metais visi lietuviai tėvai mokyklinio amžiaus vaikus siųstų į lietuvių kalbos pamokas. Jei visur ir visomet už savo tautinę gyvybę ir likimą kovoja prancūzas, anglas, vokiečiai, kodėl gi lietuviai ne gali parodyti reikiamo tautinio atsparumo? Ne tik gali, bet ir privalo.

Jaunimą žavi kino artistai. Brazilijoje bus bene pirmoji Regina Norkaitė pasirinkusi kino artistės profesiją ir jau antri metai šioje srityje dirbanti. Viena filma, «Conflito» kur ji dalyvauja jau pagaminta, o kita, dar tebedaroma. Regina yra gimusi São Paulo. Pradžios mokyklą baigė V. Beloje, lankė D.U.K. Vytauto mokyklą. Po to baigus komercinę mokyklą, įstojo dirbti į Johnson-Johnson kompaniją, kur ir šiandien tebedirba. Be to dar lanko konservatoriją, mokosi muzikos. Kadangi Brazilijos kinas dar tebežengia pirmuosius žingsnius, todėl ir artistai turi turėti kitus darbus, iš ko galėtų pragyventi. Regina yra dukterė Kazimiero Norkaus, kilusio iš Jurbako ir Teresės Grivačiauskaitės - iš Kauno Linkime. Reginei prasiūsti į pirmąsias kino žvaigždes.

PAŠTO DEŽUTĖ

Antanui Šukeliui, J. Melanui, Ant. Lazdauskui, P. Dirsei, J. Davidavičienei, J. Benertui, P. Benertui, P. Brazui, Euf. Kairienei, Ant. Lazdauskui.

— Ateinantis pirmadienis, gruodžio m. 8 d. - P. Šv. Ne-

kalto Prasidėjimo šventė, atitinkamų valdžios įstaigų yra paskelbta kaip nedarbo diena.

MIRĖ

— Lapkričio mėn. 26 d. Vila Beloje mirė Viktorija Jučionienė 54 m., kilusi iš Šiaulių miesto. Paliko vyrą ir sūnų.

— Gruodžio mėn 2 d. Vila Beloje, mirė Silvestras Rukšenas 78 m, amžiaus. Kilęs iš Linkmenų, gyvenęs Tauragnuose. Velionis paliko nuliūdime žmona, sūnų, penkias dukteris, marčią, žentus, anūkų Palaidotas São Caetano kapuose.

Mišios - egzėkvijos už A. A. S. Rukšeno vėlę bus atlaikytos Vila Zelinoje gruodžio mėn. 9 d. 7 val...

— Ateinantį pirmadienį P. Šv. Nekalto Prasidėjimo šventėje pamaldos Vila Zelinoje bus ta pačia tvarka kaip sekmadieniais.

— Ar jau įsigijei rinktinę Maironio poeziją - Pavasario Balsus, rašytojo V. Ramono romaną Dulkės Raudonam Saulėleidy? Jei ne, tai kreipkis asmeniškai ar laišku į «Mūsų Lietuvą» ir gausi.

— Egzaminai į seselių pranciškių gimnazijos pirmąją klasę prasidės 9 d. gruodžio. Reikalingą informaciją gauti kreiptis šiuo adresu: Rua Campos Novos 19, arba telefonu 30558.

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS!

Bendruomenės choras platina naujai įdainuotas plokšteles:

- 1) "Jūreivių Maršas" ir "Baltos Gėlės",
- 2) "Svajonės" — Tango ir "Polka"
- 3) "Malda už Tėvyne" ir "Kur Bėga Šešupė".

Turime ir seniau įdainuotų plokštelių. Plokštelių galima gauti pas visus mūsų choristus pas choro pirmininką Kaz. Ausenką (V. Zelina, Rua Rio Feio 2). nariams remėjams pas Petrą Šimoną (V. Zelina, Rua Venda Nova 46) ir mieste pas Juozą Karpavičių — siuvykloje, Avenida São João, prieš Paštą.

Choro Valdyba.

IRMAOS

BAUZYS

Registrado no C.R.C. sob o nº 251

AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO

Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contratos na Junta Comercial
Distritos na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais

Contratos de locação
Cartas de Fiança
Requerimentos
Balanços
Alvarás diversos
Seguros de Fogo e
Seguros de acidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO J. L. Galinską Ltda.

BALDŲ SANDĖLĪ.

AV. DR. GIACAGLINI, 71-C — V. ALPINA.

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C

VILA ALPINA

Casa Sprindys & Cia.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — V. ZELINA — S. PAULO

VISUOMET RASI SAVO ŠEIMOS ŽIDENIUI
NAUJANYBIŲ

Geležies reikmenų, dažų, lėkščių, aluminių indų, įvairių daiktų dovanoms, įvairiausios rūšies pečių-fogonų, siuvamų mašinų, radio, plokštelių ir t. t.

Visa tai galima gauti UŽ PINIGUS ARBA
ISSIMOKĖJIMU!

Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos